

Symposium Up-to-Date in Infectieziekten
Zaterdag 11 februari 2012

Begeleiding van HIV-patiënten

Anneleen Lijnen
Nurse physician assistant
Dienst Infectieziekten

1) Voorstelling

- Verpleegkundige
- Ondersteuning infectiologen op raadpleging
  - Eerste aanspreekpunt
  - Counseling
    - Diagnose
    - Therapie
    - Therapietrouw
    - Seksuele counseling
  - Opvolging

2) Eerste aanspreekpunt

- Iedere werkdag van 08u30-16u30
  - Laag drempelig en goed bereikbaar
    - Lichamelijke problemen (doorverwijzing infectiologen)
    - Psychosociaal
    - Therapie
    - Vragen seksueel gedrag/risico
    - ...

3) Counseling

“An HIV patient is someone who gets infected with HIV once, but stays infected and affected for life”

Diagnose

- Ondersteuning patiënt
  - Informatie ziekte / werking dienst
  - Emotioneel
  - Sociaal
  - Veilig vrijen
- Ondersteuning omgeving patiënt
  - Belang sociale omkadering

3) Counseling

Therapie

Start therapie

- Medisch klaar $\neq$ pat is klaar voor start
  - Barrières? Motivatie?
- Levensritme
  - 1daags, 2daags regime
  - Bij maaltijd, zonder maaltijd
- Ondersteuning
  - Informatie: mondeling, geschreven en/of grafisch
  - HAART vereist bijna perfecte adherence

3) Counseling

Therapie

Informatie

- # pillen
- Interval: STIPT!
- Innamecondities
- Bewaring medicatie
- Duur
- Neveneffecten
  - Copingsstrategie aanleren
  - Wat doen bij braken?
- Resistentie
- Reminder systemen
- Vakantie: tijdsverschil?

3) Counseling

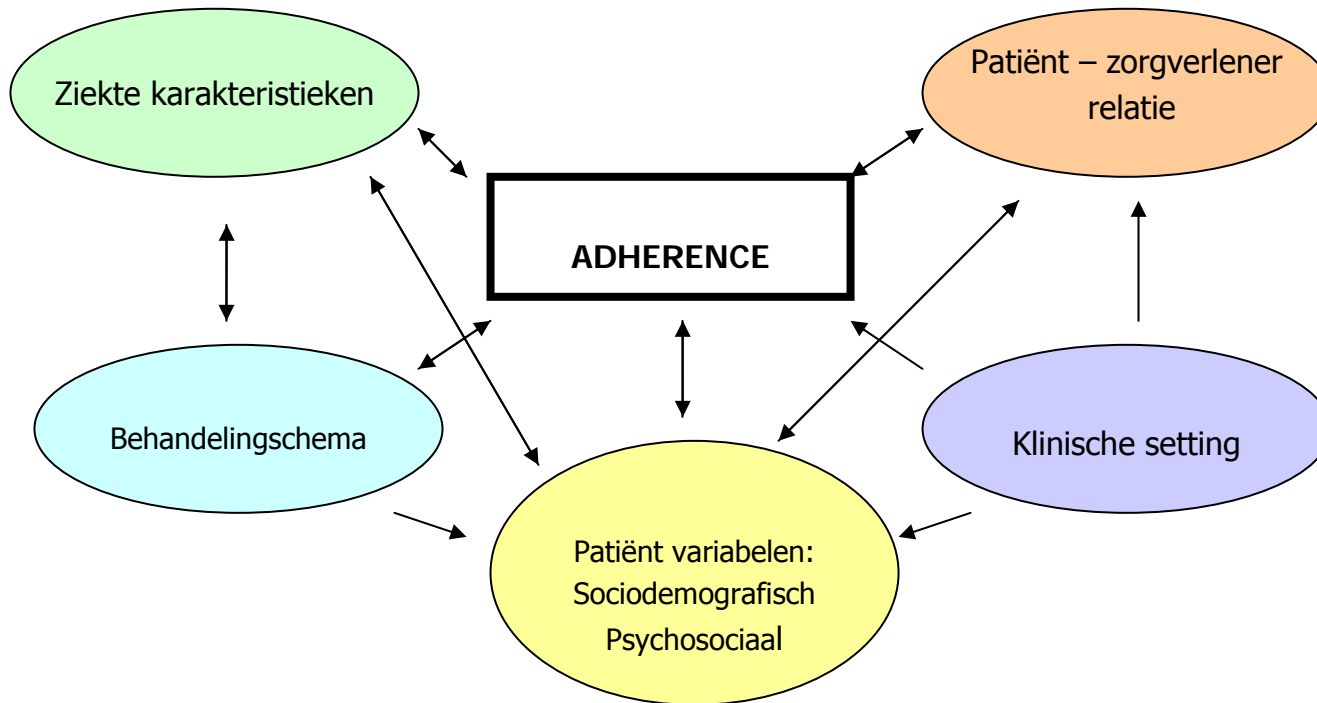
Therapie

Opvolging medicatie-inname

- Niet veroordelend
- **Samen** naar oorzaak en oplossing zoeken
- “Hoe neemt u uw medicatie?”
  - 30-60% van pat die GM nemen: inadequate adherence
- ‘Witte-schorten-effect’

4) Therapietrouw

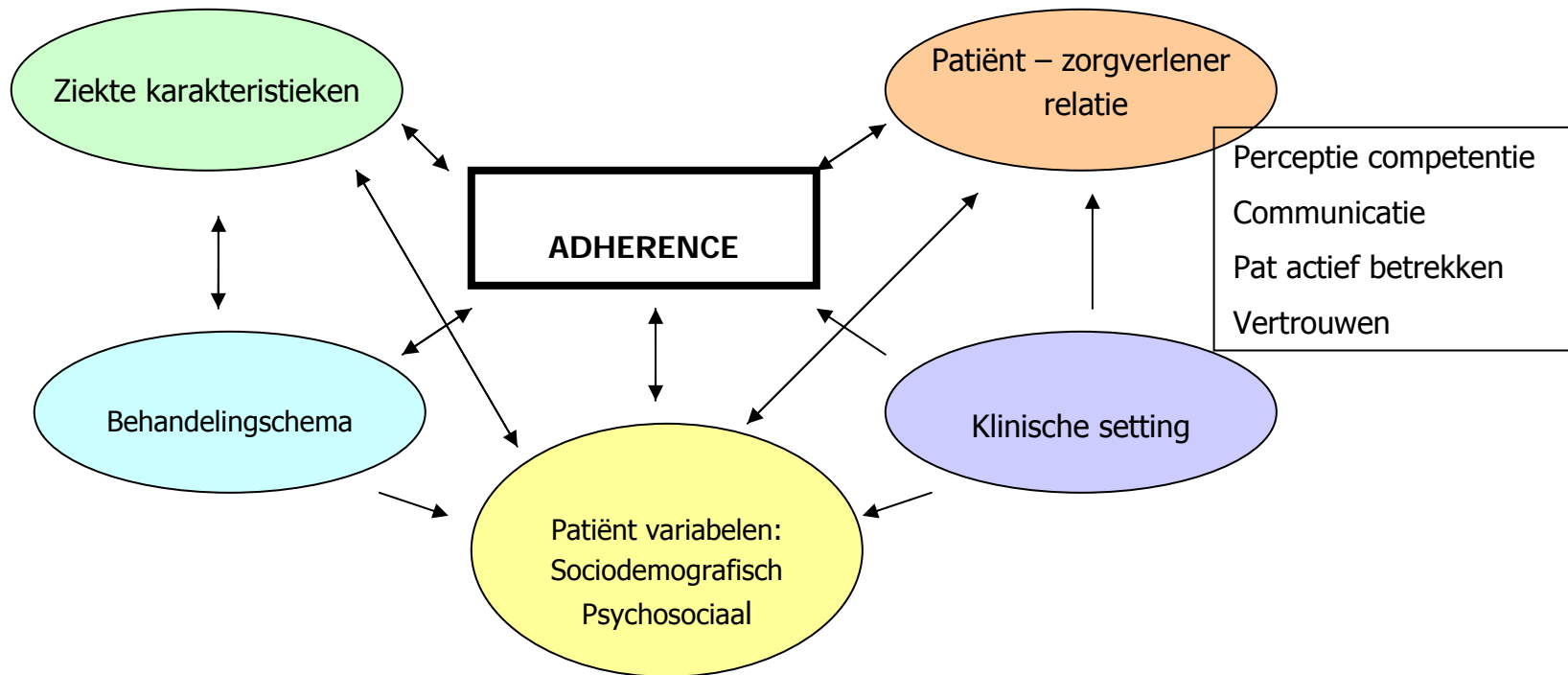
- Determinanten van adherence

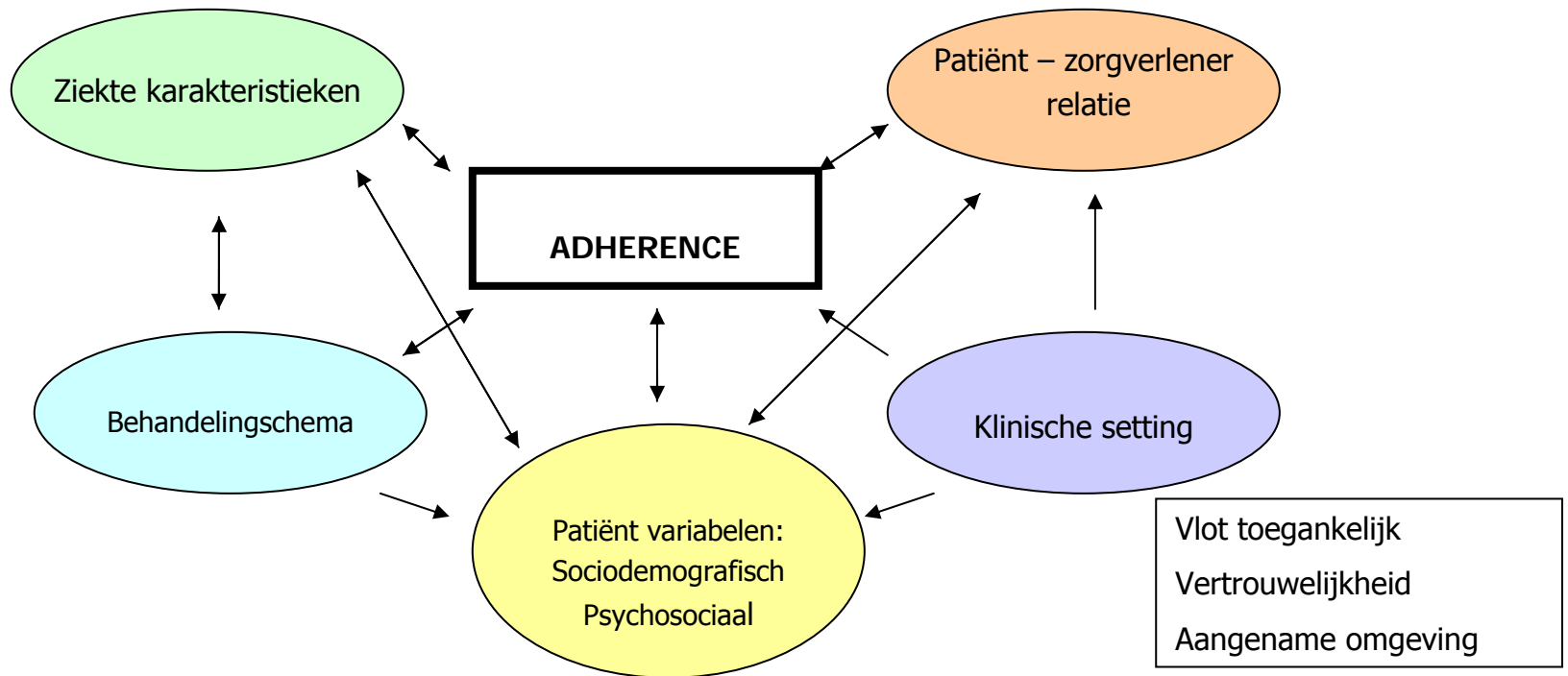
4) Therapietrouw

▪ Determinanten van adherence

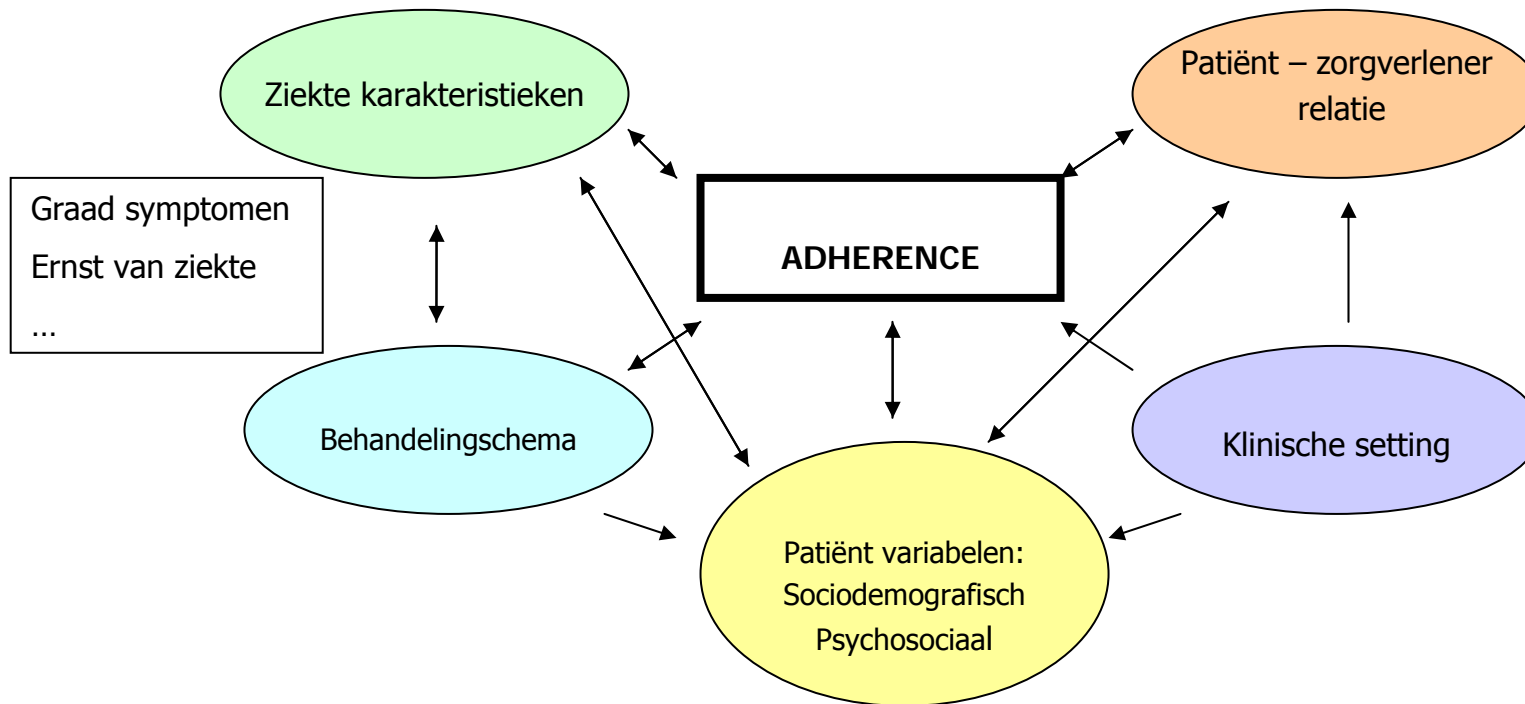
4) Therapietrouw

- Determinanten van adherence

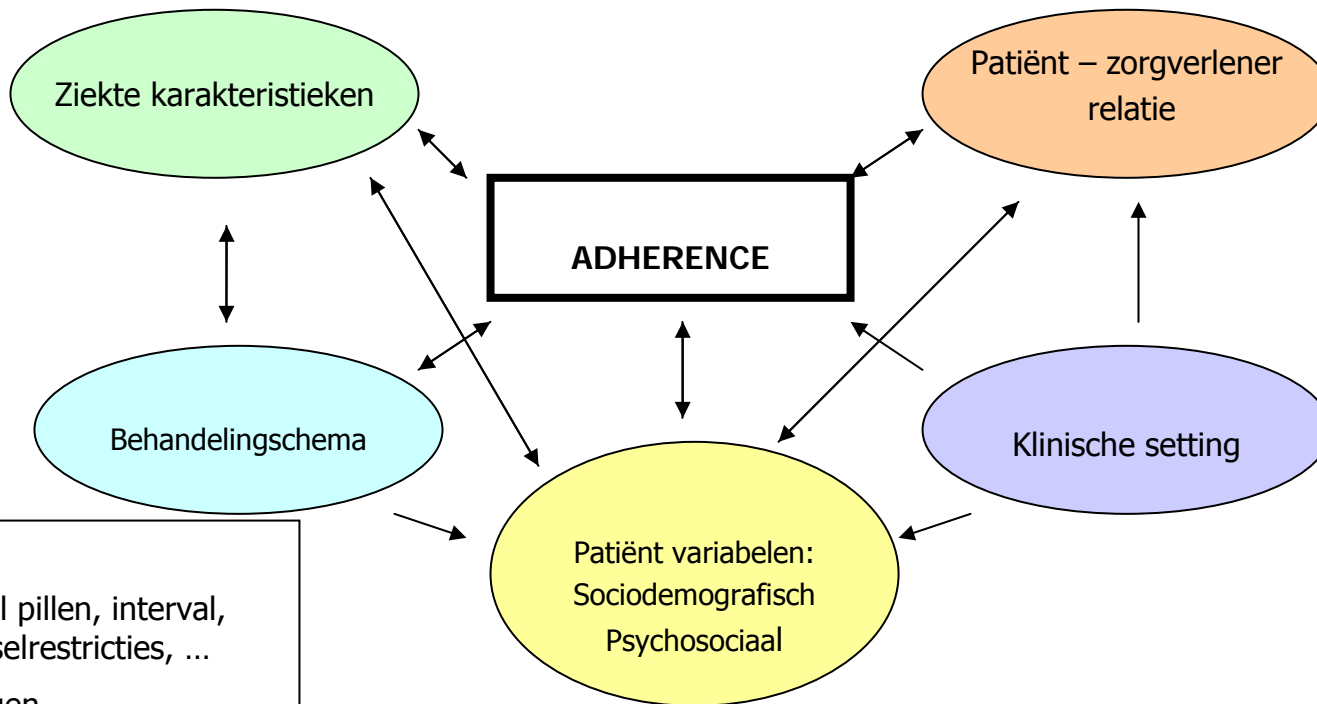
4) Therapietrouw

- Determinanten van adherence

4) Therapietrouw

▪ Determinanten van adherence

Complexiteit

aantal pillen, interval,
voedselrestricties, ...

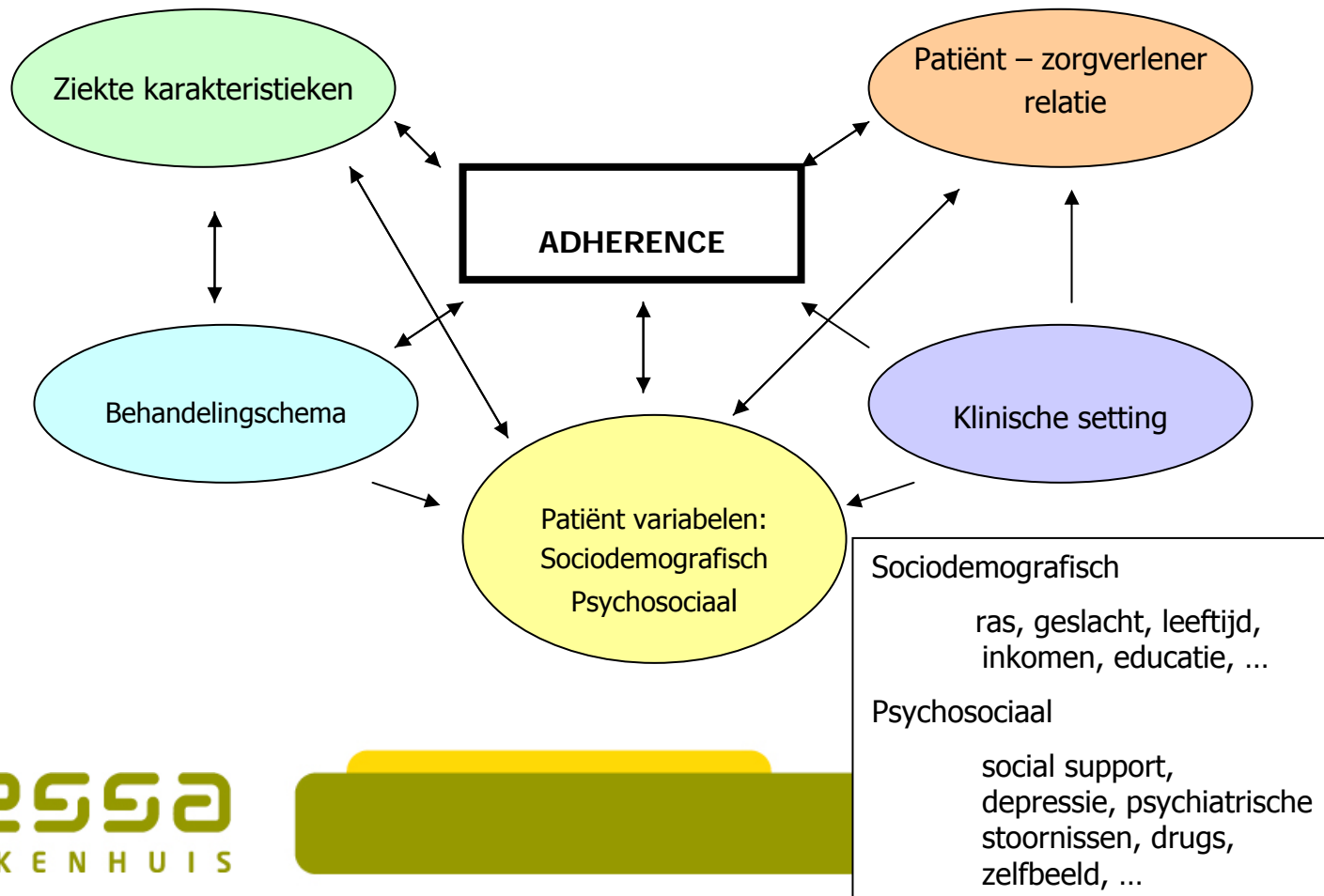
Nevenwerkingen

korte, lange duur,
copingsstrategie,...

Implementering

4) Therapietrouw

▪ Determinanten van adherence

4) Therapietrouw

▪ Barrières

- Geen sociale steun
- Geen ziekte gevoel – confrontatie “ziek” zijn
- Angst voor nevenwerkingen
- De stadsapotheek ≠ anoniem
- Religie
- Psychologische problematiek
- Depressieve symptomen: hinderen medisch advies op te volgen
  - Verminderde concentratie
  - Slaapstoornis
  - Minder/meer eetlust
  - Verminderde communicatie

4) Therapietrouw

Patiënten beschrijven 2 stappen naar therapietrouw

1. Overwinnen van de nevenwerkingen van HAART
2. Succesvol implementeren van de HAART in de dagelijkse routine

5) Literatuur

▪ Counseling

- Betere adherence
  - ↓ viral failure
  - ↓ opportunistische infecties
  - ↓ ghzkost
  - ↓ Gevaren gezondheid & welzijn pat en omgeving
  - ...

▪ Adherence

- Is van belang voor de publieke gezondheidszorg
  - Implicaties voor transmissie van HIV
  - Transmissie van resistente stammen van HIV

5) Taboe en stigma

- Stempel – vooroordelen
- Uitgesloten uit familie/gemeenschap
- Discriminatie (werk, verzekeringen, ...)

→ pat verzwijgen

- Disclosure = moeilijk
  - Soms owv schuldgevoel
  - Angst voor verlies
  - ...

Als zorgverlener hier professioneel mee omgaan

Bronnen

Counseling en adherence

- Naswa S. and Marfatia S., (2010). Adolescent HIV/AIDS: issues and challenges. Indian J Sex Transm Dis, 31(1): 1-10.
- Roter D. et al., (1998). Effectiveness of interventions to improve patient compliance: a meta-analysis. Medical Care, 36(8): 1138-61.
- Tuldrà A. and Wu A.W., (2002). Interventions to improve adherence to antiretroviral therapy. JAIDS, S154-S157.
- Ickovics J.R. and Meade C.S. (2002). Adherence to antiretroviral therapy among patients with hiv: a critical link between behavioral and biomedical sciences. JAIDS, 31:98-102.
- Ammassari A. et al., (2002). Correlates and Predictors of Adherence to Highly Active Antiretroviral Therapy: Overview of Published Literature. JAIDS, 31:S123–S127
- Curioso W.H. et al. (2010). Understanding the facilitators and barriers of antiretroviral adherence in Peur: a qualitative study. BMC Public Health, 10(13): 1-8.

Depressie

- Wagner G.J. (2011). A closer look at depression and its relationship to hiv antiretroviral adherence. Ann Behav Med, 42(3): 352-360.
- Grenard J.L. (2010). Depression and medication adherence in the treatment of chronic diseases in the United States: a meta-analysis. J Gen Intern Med, 26(10): 1175-82.